

OMUL ȘI OPERA

IGOR VIERU –

pictor și grafician basarabean

(23 decembrie 1923 – 24 mai 1988)

100 de ani de la naștere

TABEL CRONOLOGIC

1923, 23 decembrie – Se naște în comuna Cernoleuca, județul Soroca, într-o familie de țărani;

1930 – Devine elev la școala primară din satul natal;

1942-1944 – Urmează studiile la liceul „I. Bratianu” din Pitești;

1946-1949 – Studii la Școala de Arte Plastice din Chișinău;

1949 – Este repartizat la Școala pedagogică din Călărași în calitate de profesor de desen;

1957 – Se transferă la Chișinău;

1960-1961 – Exerciță funcția de director al Muzeului de Arte plastice din Chișinău;

1988, 24 mai – Se stinge din viață după o boală îndelungată, fiind înmormântat în satul natal, unde a avut un atrăgător atelier de creație.

Casa în care s-a născut Igor Vieru (Cernoleuca, fotografie din 1958) • The house where Igor Vieru was born (Cernoleuca, photograph of 1958)

Igor Vieru în stradă cu Liubomir Iorga. 1975
Igor Vieru and Liubomir Iorga in the street. 1975

PREMII, MERITE ȘI DISTINCȚII

1957 – Membru al Uniunii artiștilor plastici din URSS;

1960 – Este distins cu ordinul „Insigna de Onoare”;

1963 – I se conferă titlul „Maestru Emerit în Arte din RSSM”

1966 – Este distins cu medalia EREN a URSS pentru foile grafice la volumul „Versuri” de Grigore Vieru;

1967 – Este distins cu „Diploma de onoare” a Prezidiului Sovietului Suprem al RSSM;

1968 – Membru al colegiului de experți pe lângă Ministerul Culturii al RSSM;

1976 – I se decernează Premiul de Stat al RSSM;

1983 – I se conferă titlul de „Artist plastic al poporului din RSSM”;

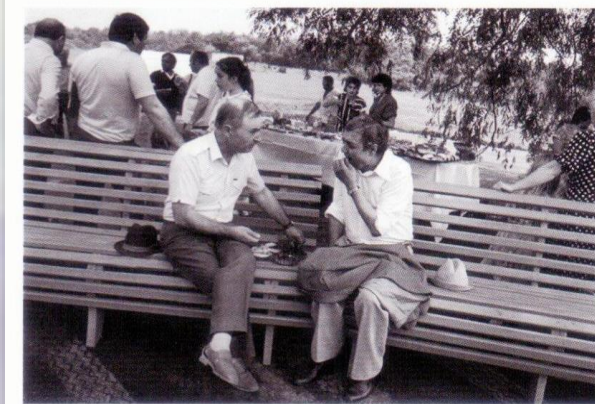
Lângă portretul lui Van Gogh. Franța. 1968

Cei doi Vieru – pictorul și
poetul – lucrând la *Abecedar*.
1960-1961 • The two
Vierus—the artist and the
poet—working on the
Primer. 1960-1961

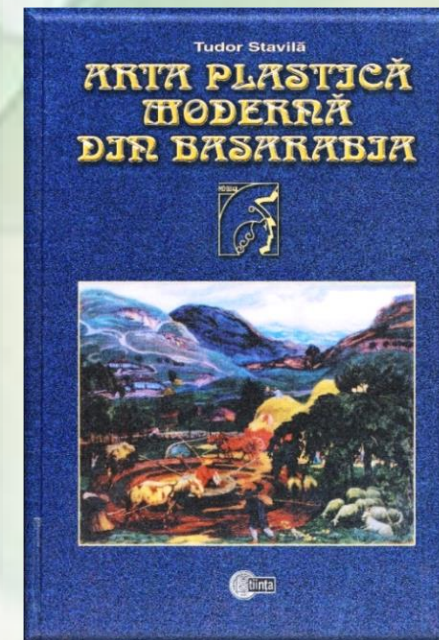
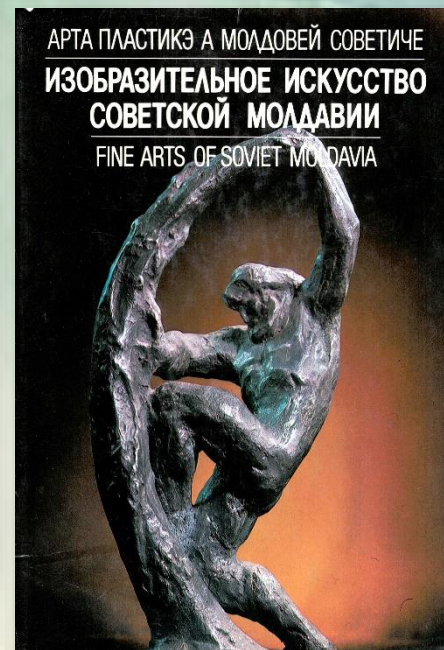
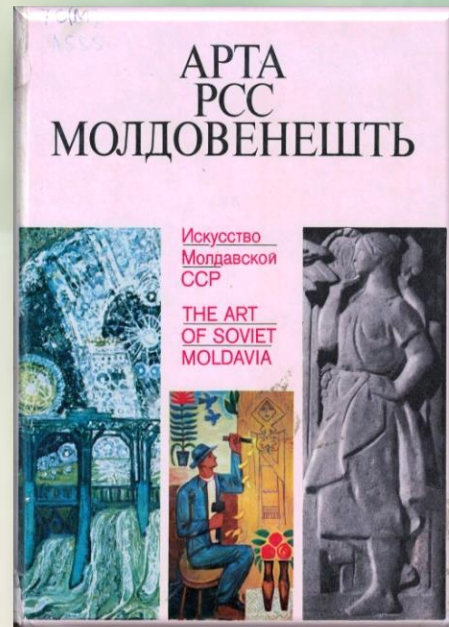
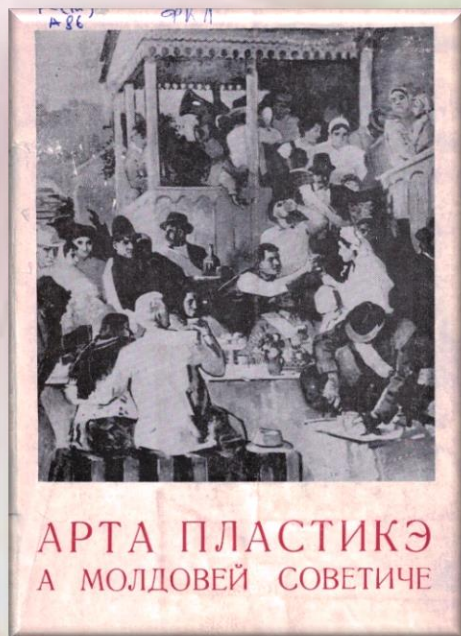
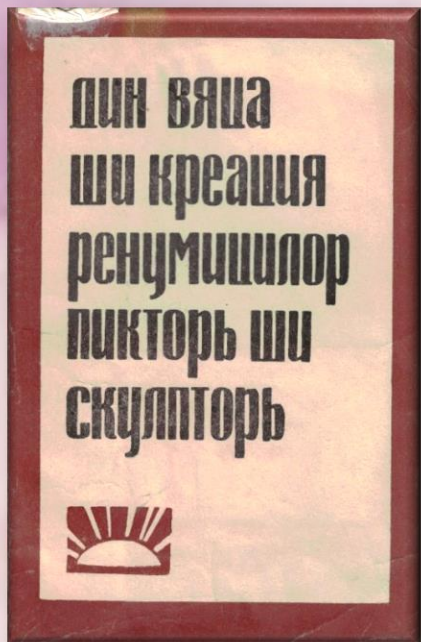

Igor Vieru împreună cu Ion Druță. 1987 • Igor Vieru

together with Ion Druță. 1987

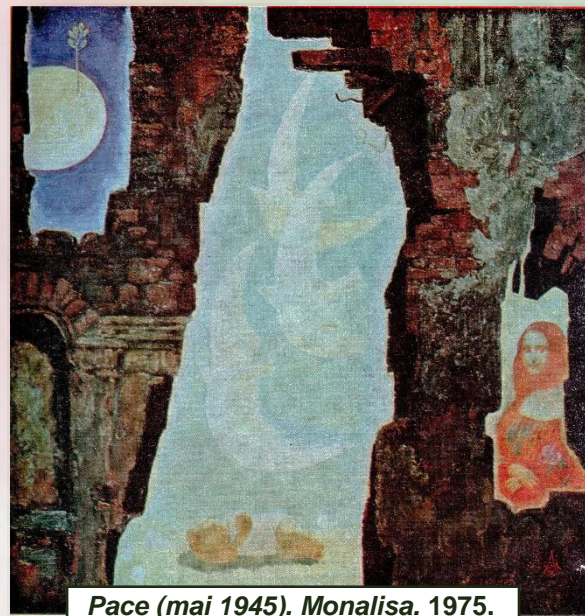
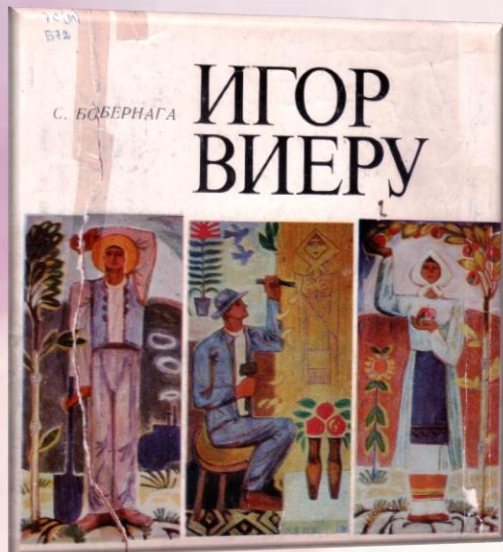

VIAȚA ȘI OPERA

„...au ceva de taină lucrările lui Igor Vieru, o mișcătoare taină care tulbură, zguduie și purifică în același timp. Unde începe și unde sfârșește această taină, acest niciodată pătruns până la capăt mister al operelor lui care ne răscolește mintea și sufletul? Neîndoielnic, ele vin din ecourile și armoniile interioare, din profundul atașament față de oamenii pământului.”

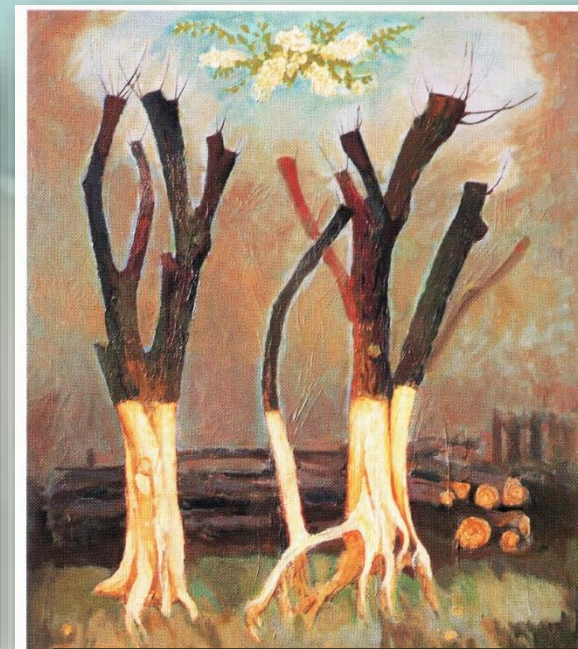
Vlad Zbârciog

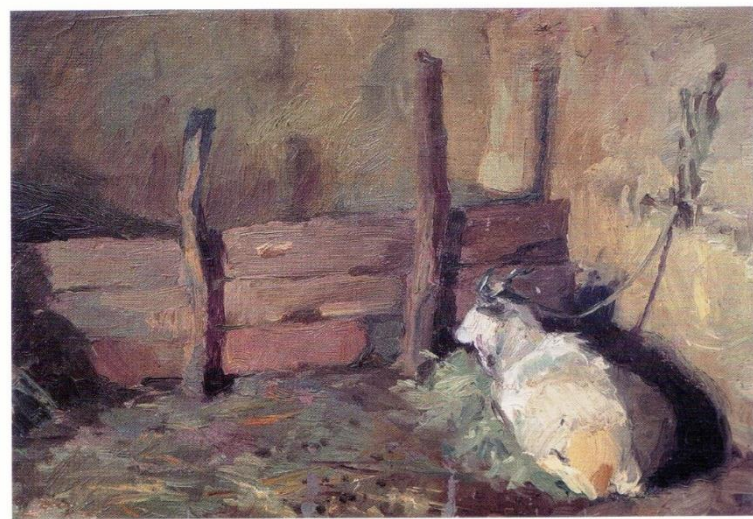
Pace (mai 1945). Mona Lisa. 1975.
Tempera pe pânză. 123x118 cm

În câmp. 1970. Studiu. Ulei pe pânză

Moartea salcâmlor. 1979.
Ulei pe pânză. 102x86 cm.

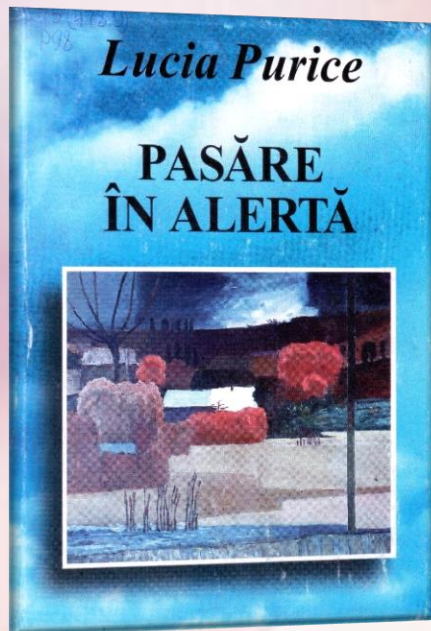
Căprița albă. 1947. Ulei pe carton. 35x50 cm.

Curățind păpușoi. 1954. Ulei pe carton. 38x49,8 cm.

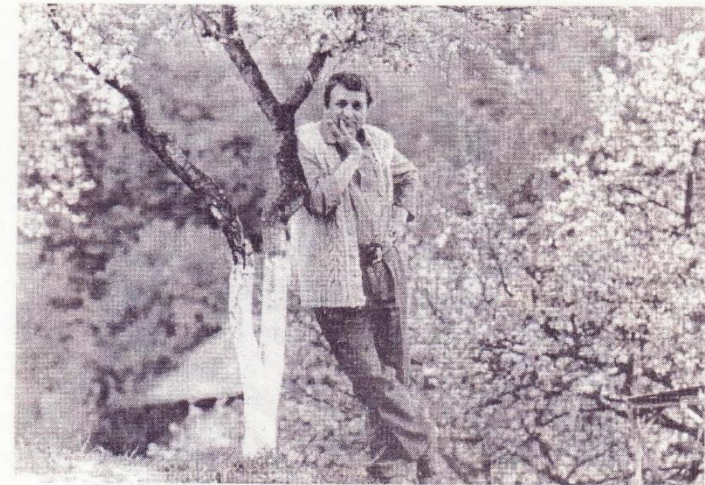
Scenă din Moș Nichifor Coțcariul de Ion Creangă.
1952-1953. Ulei pe pânză.

O imagine ceastă datând din
august 1982

Instantaneu din tinerețe, pe
când își întregea studiile la liceul
"Ion Brătianu" din Pitești

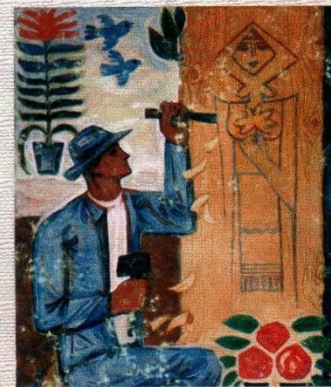
Om și pom nu e numai o rimă...

În căutarea pitorescului. Naslavcea. [1976-1977]
Searching for the picturesque. Naslavcea. [1976-1977]

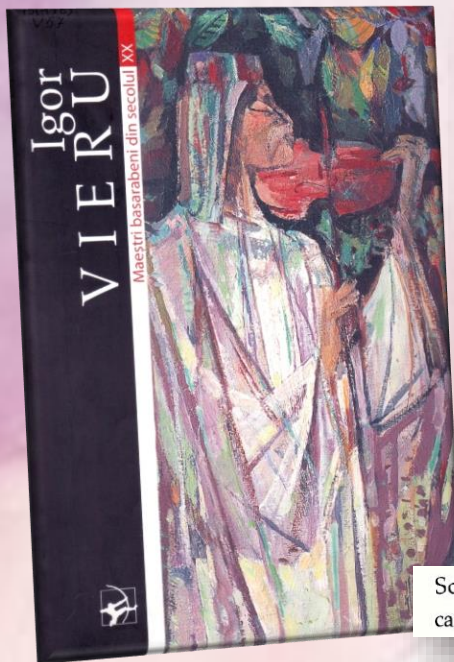
**Pasăre în alertă .1972. Ulei pe pânză.
121x90 cm**

Revalorificând, recreând, actualizând formele tradiționale folclorice, dându-le și o viață mai dură, mai perfectă, mai rafinată, ar rezulta o artă a îndrăznelii sănătoase a modestiei noastre.

Igor Vieru

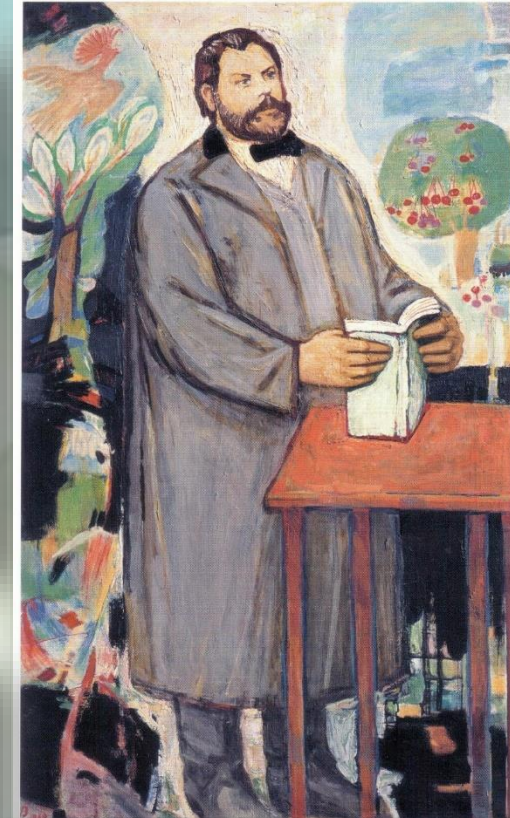

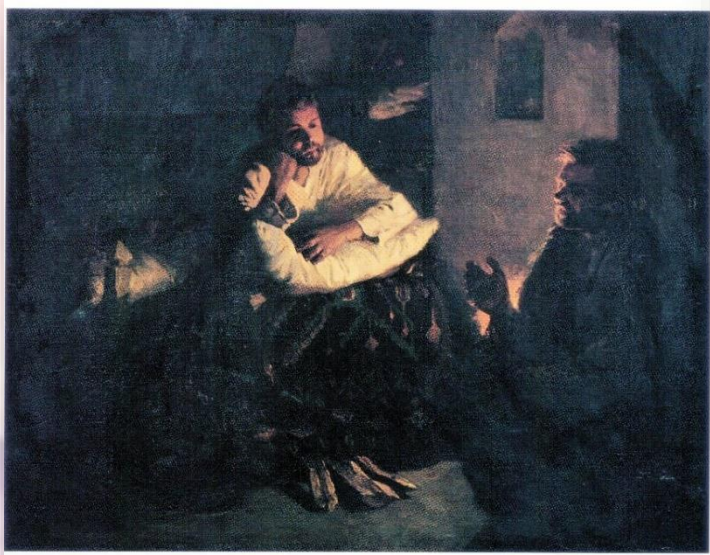
Scenă din *Amintiri din copilărie (La învățătură)* de Ion Creangă. 1952-1953. Ulei pe carton. 50 x 70 cm • *Scene from Memories of Childhood (Studying)* by Ion Creangă.

Peisaj cu stoguri de fîn. 1948. Ulei pe carton. 40 x 57 cm • *Landscape with Hay Stacks*.

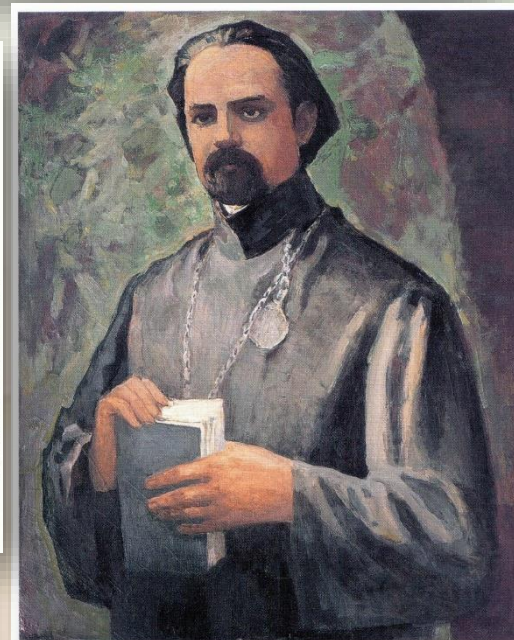
Ion Creangă. 1969. Ulei pe pânză. 147 x 90 cm •

Ion Creangă ascultând un țăran moldovean. 1948-1949. Ulei pe pânză. 50 x 70 cm
Ion Creangă Listening to a Moldovan Peasant. 1948-1949. Oil on canvas

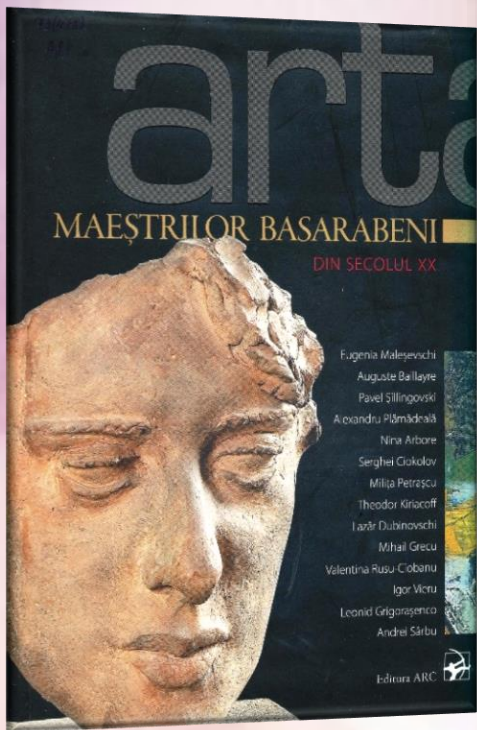
Bojdeuca lui Ion Creangă. 1967. Hîrtie, cariocă. 32 x 43 cm • *Ion Creangă's Hut*.

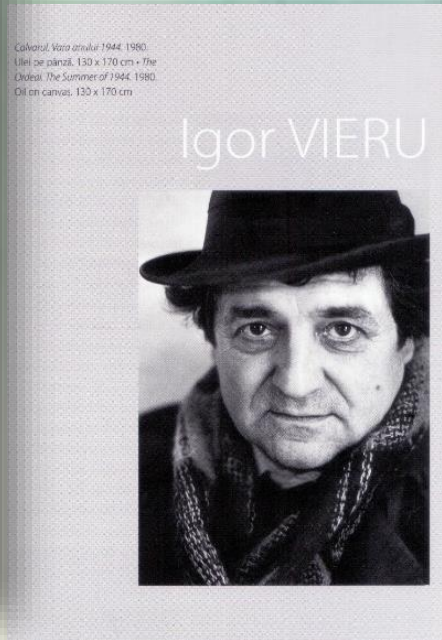
Portretul poetului Alexei Mateevici. 1975. Ulei pe pânză. 107 x 86 cm

Ilustrație din *Abecedar*. 1969. Hîrtie, acuarelă, guașă. 16 x 17 cm • *Illustration to the Primer*. 1969. Paper, watercolor, gouache

Calvarul. Vară anului 1944. 1980. Ulei pe pânză. 130 x 170 cm • The Ordeal. The Summer of 1944. 1980. Oil on canvas

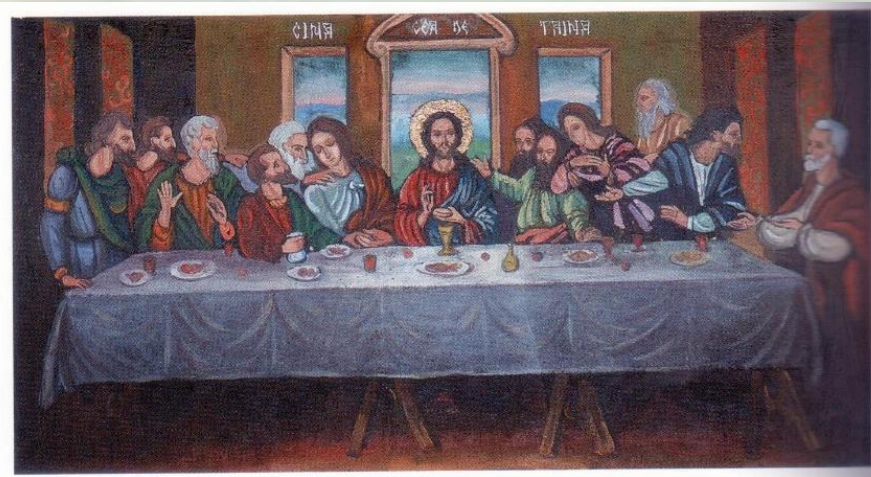
Igor Vieru la Școala Medie Republicană de Arte Plastice din Chișinău. 1975 • Igor Vieru at the National School of Arts in Chișinău, 1975

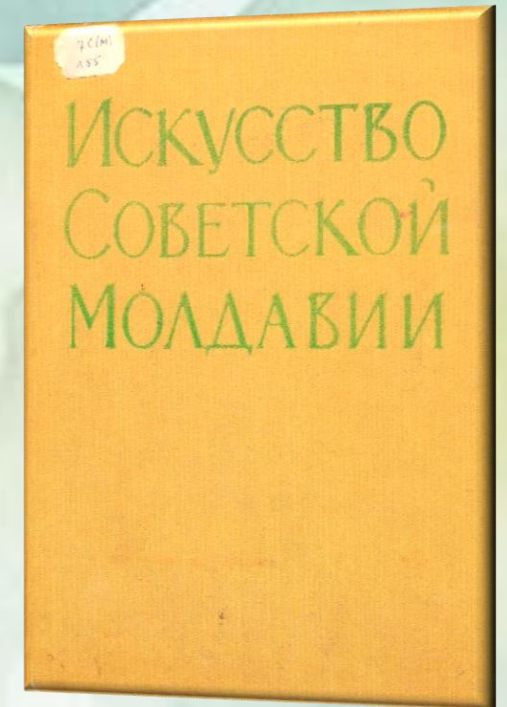
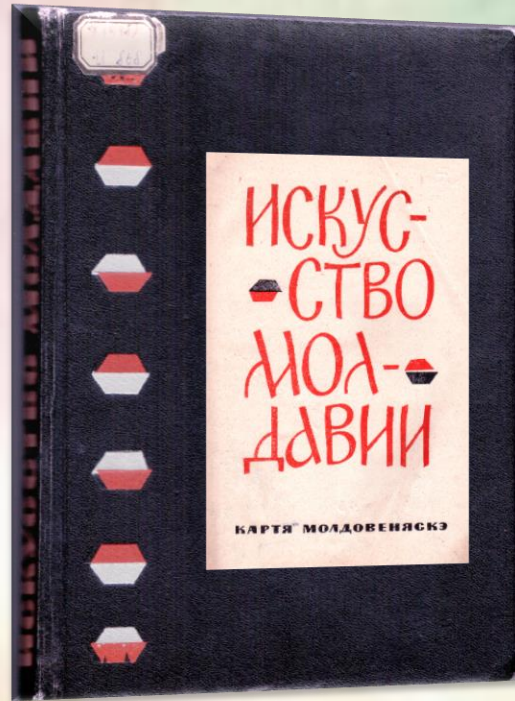
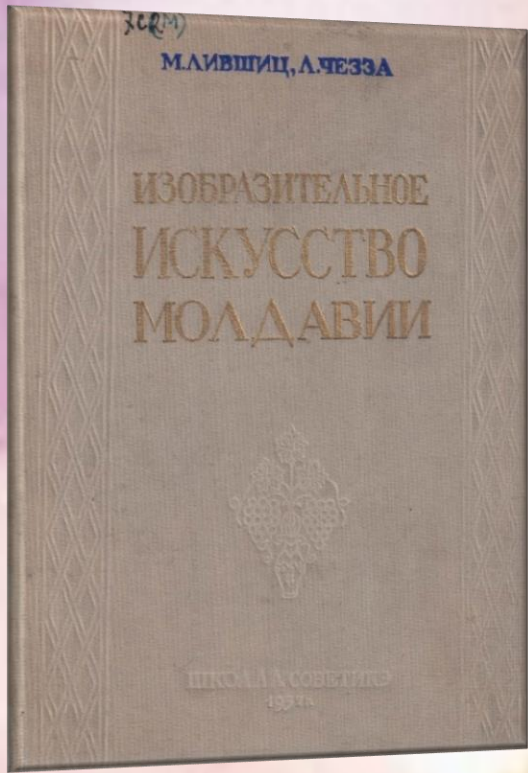
Panseluțe. 1953. Ulei pe carton. 26,5 x 24 cm
Pansies. 1953. Oil on cardboard. 26.5 x 24 cm

Igor Vieru împreună cu colegii săi Glebus Sainciuc, Valentina Rusu-Ciobanu, Mihail Grecu, Vasile Zagorschi (compozitor), Vitalie Tulnic (poet) și cu profesorul Rostislav Ocușco. 1960 • Igor Vieru together with colleagues Glebus Sainciuc, Valentina Rusu-Ciobanu, Mihail Grecu, Vasile Zagorschi (composer), Vitalie Tulnic (poet) and teacher Rostislav Ocușco. 1960

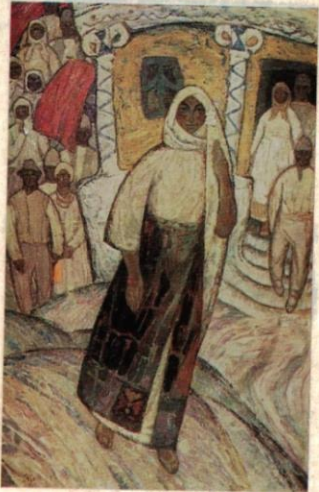
Cina cea de taină. [1942-1943]. 70 x 100 cm
The Last Supper. [1942-1943]. 70 x 100 cm

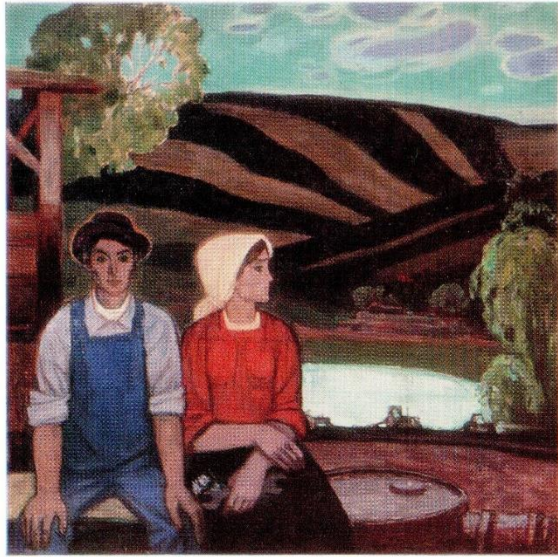
„Nu poate fi dar mai de preț ca dragostea de țară. Igor e pragul casei părintești, e scrânciobul din copilărie, e lumina din geamul care așteaptă urători. Creația lui ne scoate în largurile frumosului, înnobilându-ne și mobilizându-ne să apărăm viața și poezia ei.”

Spiridon Vangheli

75(М)
1424

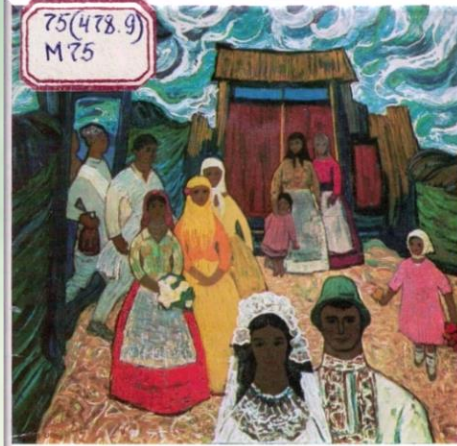

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ
ХУДОЖЕСТВЕННЫЙ МУЗЕЙ
МОЛДАВСКОЙ ССР
МОЛДАВСКАЯ
ЖИВОПИСЬ

Amâdoi (schimbul de noapte). 1972.

75(478.9)
M75

МОЛДАВСКАЯ ЖИВОПИСЬ | MOLDAVIAN PAINTING

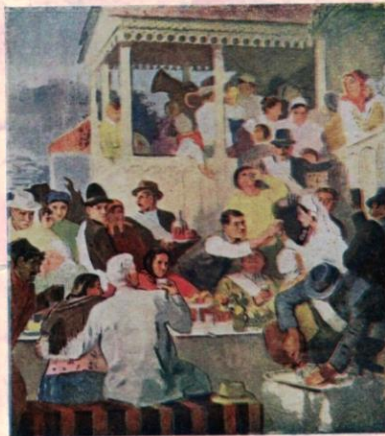

Nucari. 1967. Ulei pe pânză. 76x93 cm.

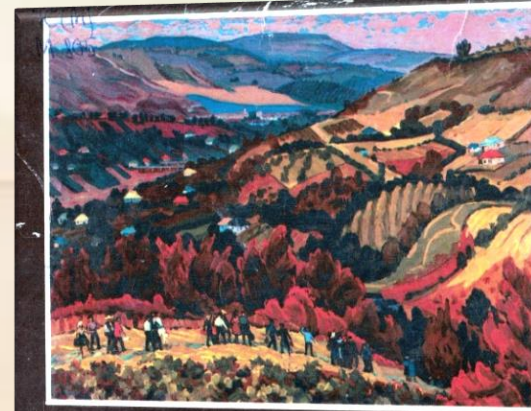

Primăvara. 1960. Ulei pe pânză. 182x277 cm.

75(М)
K728
БИБЛИОТЕЧКА ШКОЛЬНИКА

СОВЕТСКОЕ
ИСКУССТВО

Государственный
Художественный музей МССР

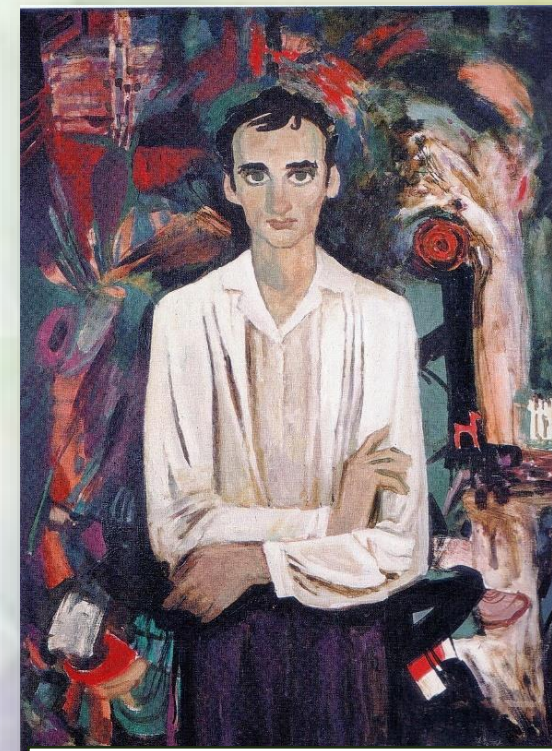
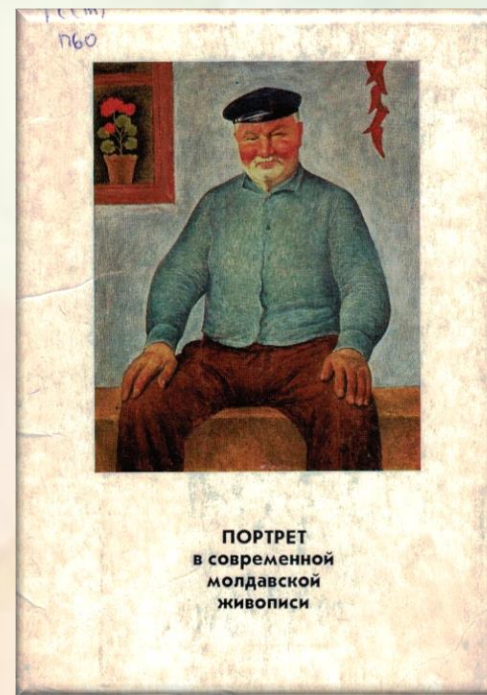
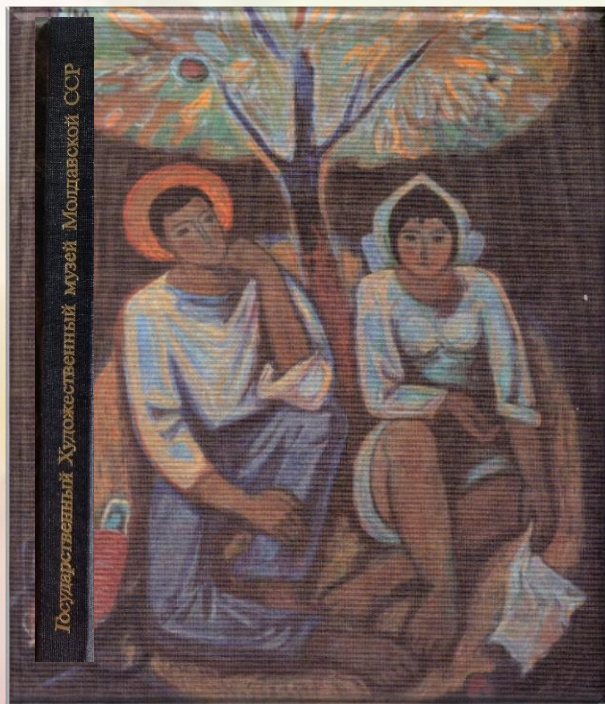
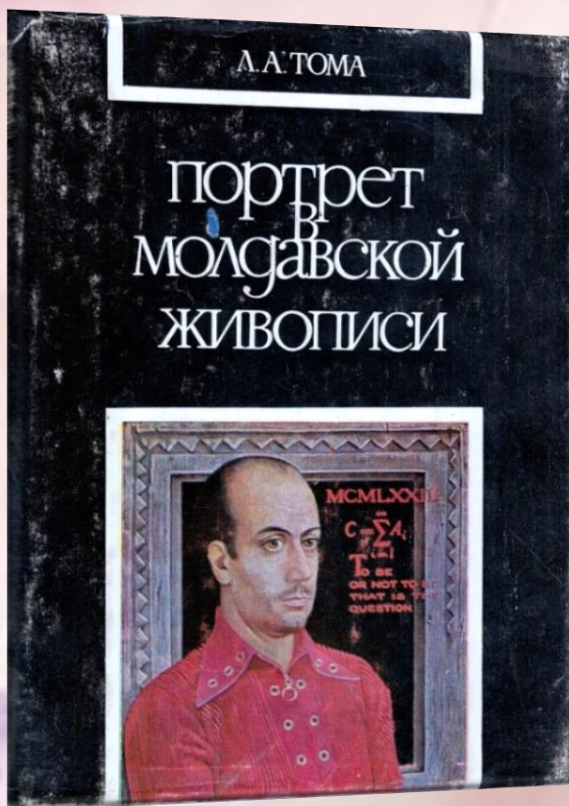
Пиктура советикэ
молдовеняскэ
МОЛДАВСКАЯ
СОВЕТСКАЯ
ЖИВОПИСЬ

Moldavian Soviet
painting

„Școala plastică moldovenească a avut și are în persoana pictorului Igor Vieru unul dintre acei, care au știut să păstreze și să aducă de demult și pe mult înainte o simțire, o omenie nesacrificată în numele artei, un fel inconfundabil de a face pictura. Dar și un suflet ales, fără de care pictura dumnealui ne-ar fi înghețat ochiul.”

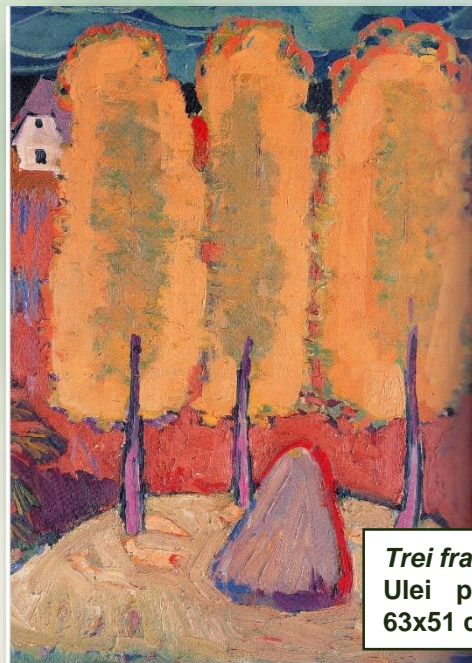
Serafim Saka

Igor Vieru : Biobibliografie. Chișinău: Biblioteca Națională a Republicii Moldova, 2003. p. 15

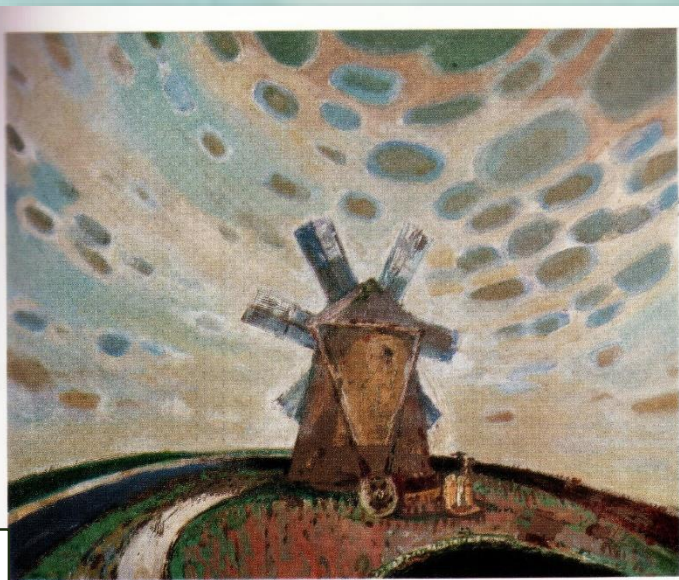

**Portretul poetului Grigore Vieru. 1968.
Ulei pe pânză. 120x92 cm.**

Portretul fiului. 1948.
Ulei pe pânză. 40x31
cm.

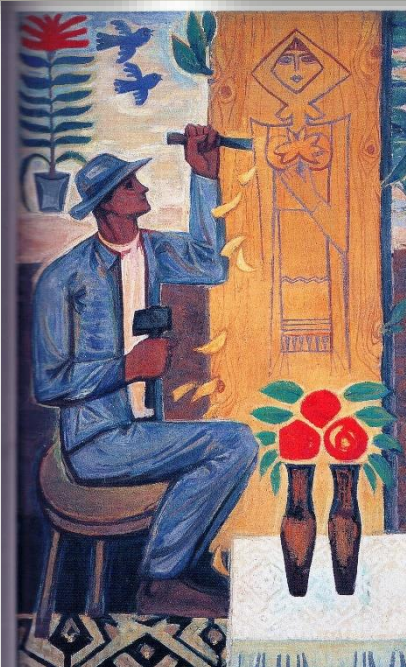
Trei frați. 1965.
Ulei pe pânză.
63x51 cm.

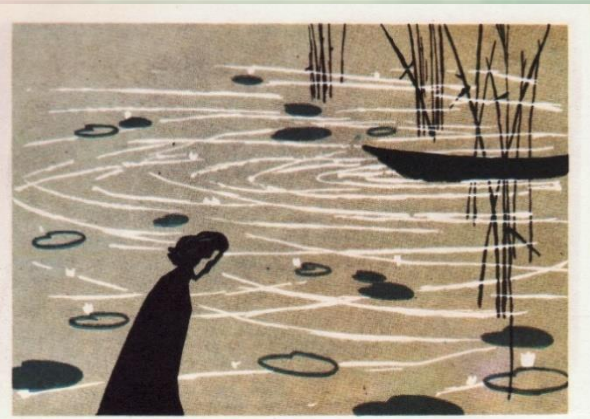
Moara veche. 1967. Ulei pe pânză. 76x93,5 cm.

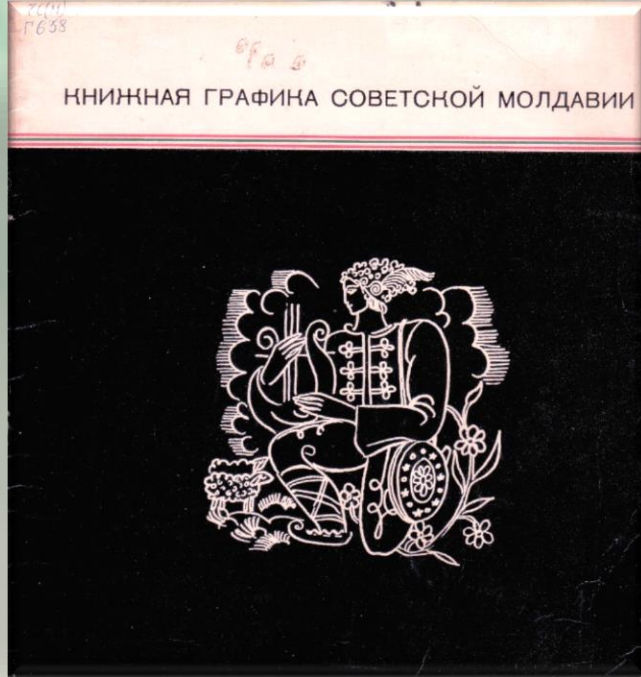
Fiericirea lui Ion. 1967.
Ulei pe pânză. Triptic
210x80 cm, 210x135
cm, 210x80 cm.

**Sărbătoare la
Cernoleuca. 1968.**
Ulei pe carton.
116x116 cm.

Ilustrație la volumul *Poezii de M. Eminescu*. 1964

Ilustrație la snoavele populare *Păcală și Tîndală*. 1966. Hârtie, linogravură.

Ilustrație la volumul *Duminica cuvintelor* de Gr. Vieru

И. ВИЕРУ

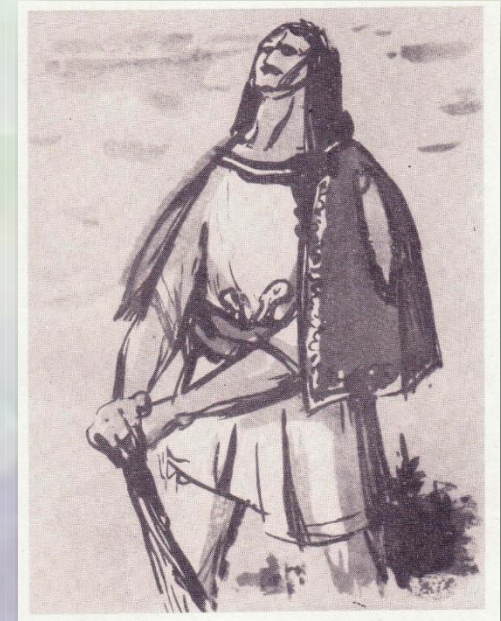
Игорь Дмитриевич Вьеру родился в 1923 году. Окончил Кишиневское художественное училище, много сотрудничал в периодической печати Молдавии, в частности, в журналах «Нистру» и «Кизаруш». Художник широкого диапазона, И. Вьеру одинаково увлеченно занимается живописью, графикой, монументальной живописью. Он иллюстрировал книги: «Пăкалă и Тîндалэ» (1967 г.), «Стихи» М. Эминеску (1966 г.), С. Венгели «Голубой шалаш» и «Баллады» (1965 г.). В 1966 г. за иллюстрации к книге Г. Вьеру «Версурь», («Стихи») художник награжден медалью ВДНХ СССР. И. Вьеру — заслуженный деятель искусств Молдавской ССР.

Ilustrație la volumul *Duminica cuvintelor* de Gr. Vieru

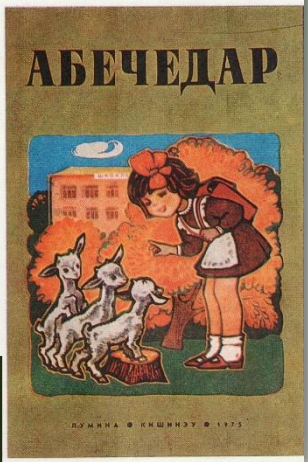
Ilustrații la volumul *Limba noastră* de A. Mateevici

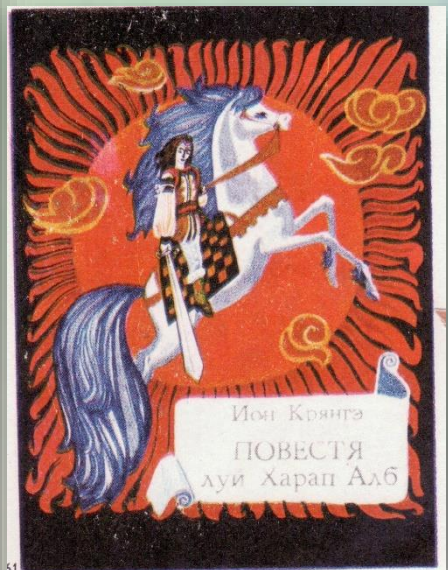

ВИЕРУ
ИГОРЬ ДМИТРИЕВИЧ

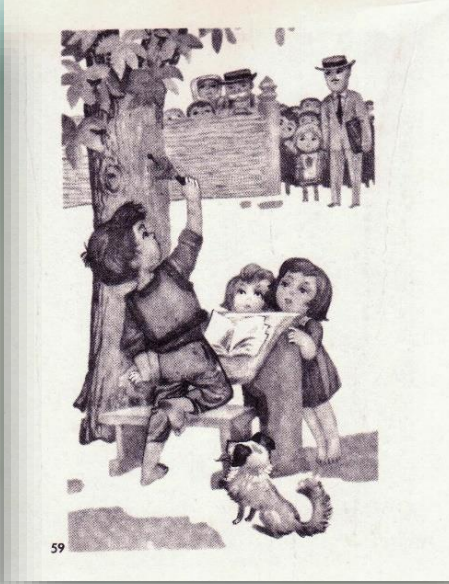
Родился в 1923 году. Окончил Республиканское художественное училище имени И. Е. Репина в г. Кишинев. Работает в области живописи, книжной и станковой графики, монументального искусства. Книжные иллюстрации художника удостоены диплома республиканского и всесоюзного конкурсов. Награжден серебряной медалью ВДНХ СССР. И. Д. Виеру — заслуженный деятель искусства Молдавской ССР.

**Coperta
Abecedarului.
1973**

Ilustrație la Povestea lui Harap Alb de Ion Creangă

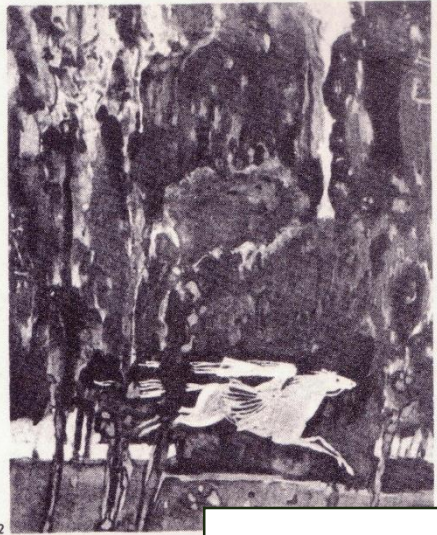
Ilustrație la povestea Banca lui Guguța de S. Vangheli

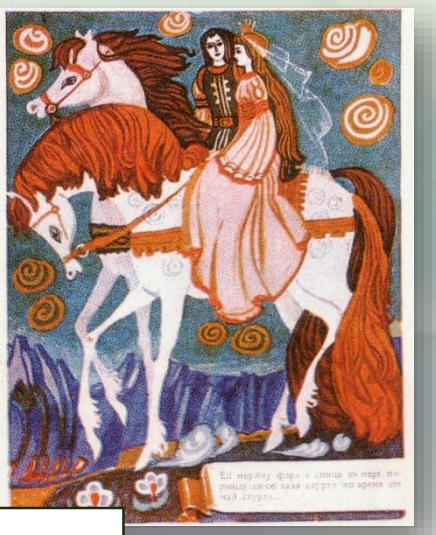
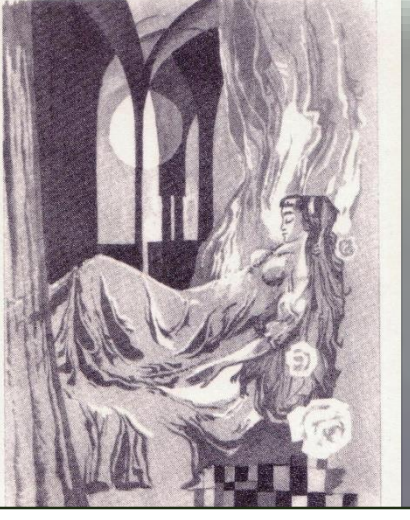
Ilustrație la povestea Soacra cu trei nurori de Ion Creangă

Ilustrații la povestea Capra cu trei iezi de I. Creangă

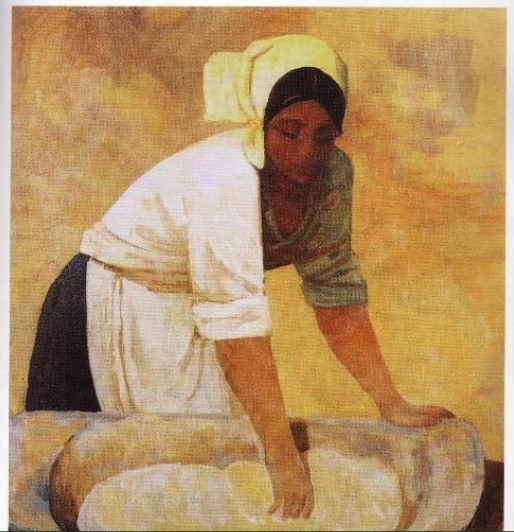
Ilustrații la poemul Călin de M. Eminescu

Biblioteca Națională a Republicii Moldova

IGOR VIERU
Biobibliografie

Mama pâine albă coace. 1987.
Ulei pe pânză. 118x106 cm.

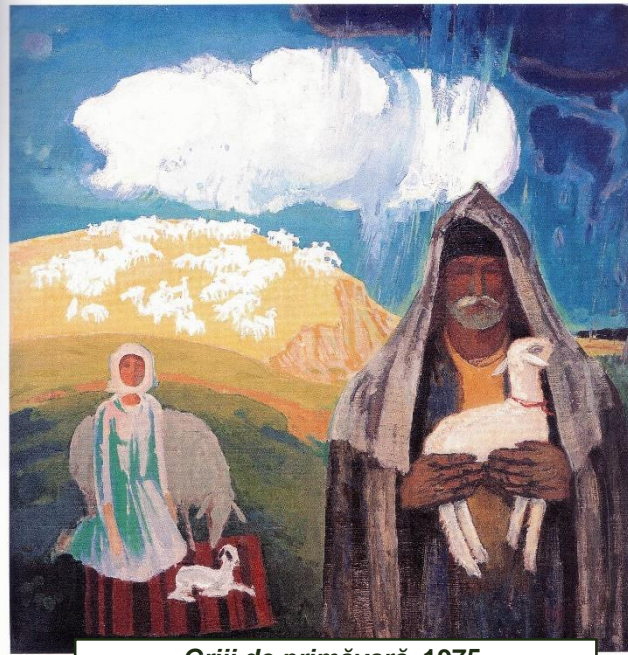

Horodiște. 1948. Ulei pe carton. 33,8x48 cm.

Grâul de-a pururi. 1981.
Ulei pe pânză. 128x117 cm.

Anii tinereții

Griji de primăvară. 1975.
Ulei pe pânză. 120x117 cm.

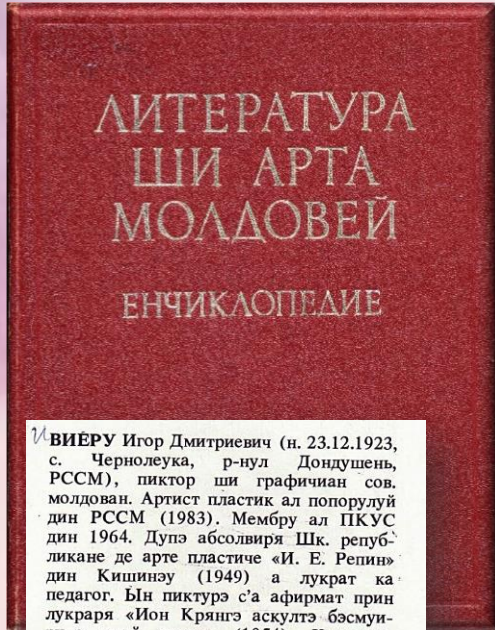

O făclie de paști. Ilustrație la volumul
Povestiri de I. L. Caragiale. 1960.
Hârtie, acuarelă. 25x16 cm.

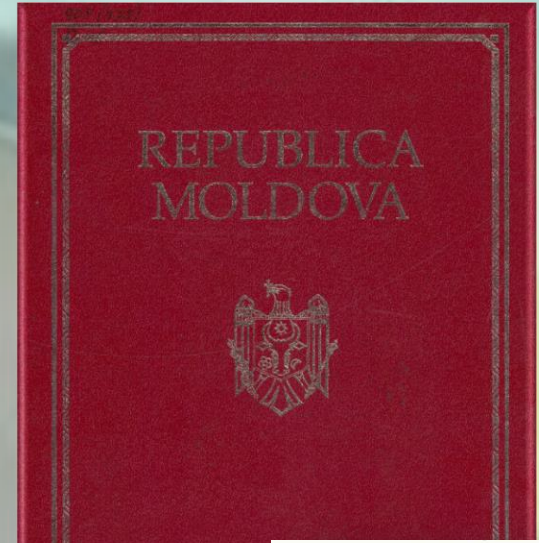
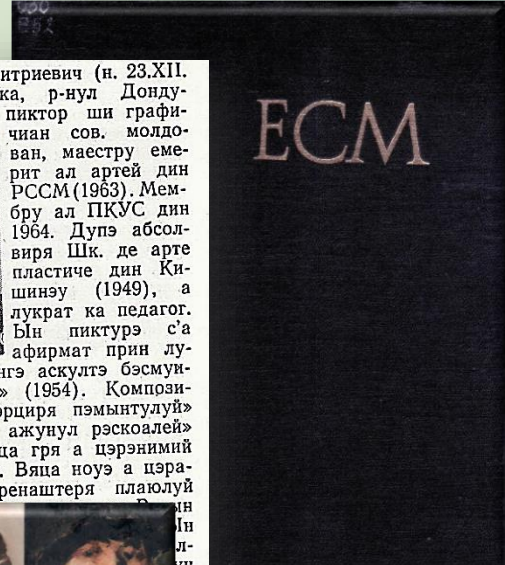
Cușma lui Guguță. 1987. Hârtie,
acuarelă. 26x19,5 cm.
Ilustrație la *Guguță – căpitan de corabie* de S. Vangheli. 1987.

PREZENȚE ÎN SURSE DE REFERINȚE

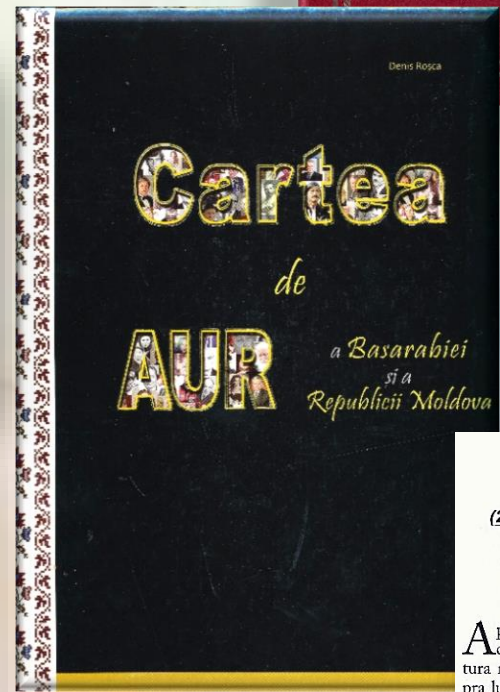
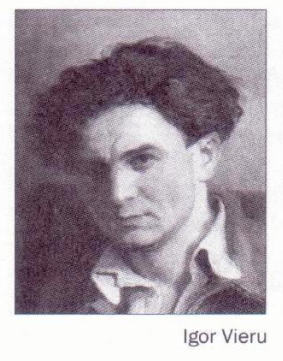

VIERU Igor Dmitrievich (n. 23.12.1923, с. Чернолеука, р-нул Дондушень, РССМ), пиктор ши графичиан сов. молдован. Артист пластик ал попурулуй дин РССМ (1983). Мембру ал ПКУС дин 1964. Дупэ абсолвирия Шк. републикане де арте пластиче «И. Е. Репин» дин Кишинэу (1949) а лукрат ка педагог. Ын пиктурэ с'а афирмат при лукраря «Ион Крянгэ аскултэ бэсмуриле унуй цэран» (1954). Композициле «Ла ымпэрсиря пэмынтулуй» (1957) ши «Ын ажунул рэскоалей» (1963) евокэ соарта гря дин трекут а цэрэнимий молд. Вяца феричитэ а омулуй мунчий де пе огоаре, ренаштеря плаюлуй молдав ши-ау гэсит оглиндири ын таблоуриле «Примэвара» (1961), «Ын сатул натал» (1964) ши

ВИЕРУ, Игор Дмитриевич (н. 23.XII. 1923, с. Чернолеука, р-нул Дондушень, РССМ) — пиктор ши графичиан сов. молдован, маэстру емерит ал артей дин РССМ (1963). Мембру ал ПКУС дин 1964. Дупэ абсолвирия Шк. де арте пластиче дин Кишинэу (1949), а лукрат ка педагог. Ын пиктурэ с'а афирмат при лукраря «Ион Крянгэ аскултэ бэсмуриле унуй цэран» (1954). Композициле «Ла ымпэрсиря пэмынтулуй» (1957) ши «Ын ажунул рэскоалей» (1963) евокэ вяца гря а цэрэнимий молд. дин трекут. Вяца ноуэ а цэранулуй советик, ренаштеря плаюлуй

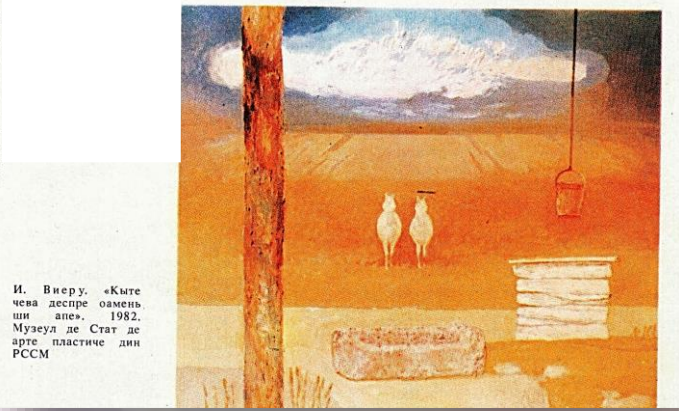
principii noi de creație ale pictorului se trag din împletirea organică a realului cu poezia, pictura tradițională fiind privită dintr-un unghi care nu-l împiedică a o înțelege pe plan superior de revalorificare. Receptiv la tot ce e legat de pământ natal, Igor Vieru a devenit un rapsod al plaiului și al viciii țărânelii moldovene. Împunându-se publicului iubitor de artă mai ales prin tablourile cu temă rustică, I. Vieru a executat lucrări cu factură plastică, trecute prin filiera imaginativă a unui artist experimentat și de o înaltă tensiune creatoare. În ultimele sale opere, se face tot mai pronunțat elementul metaforic, care îi lărgeste spațiul artistic. Operele sale sunt o fuziune a artei grafice, a picturii și a scenografiei care îi influențează tot mai mult pictura, imprimându-i o înfățișare aparte. Igor Vieru tindea spre o manieră de creație, în care culoarea vine să transmită tot mai clar și mai pregnant în-

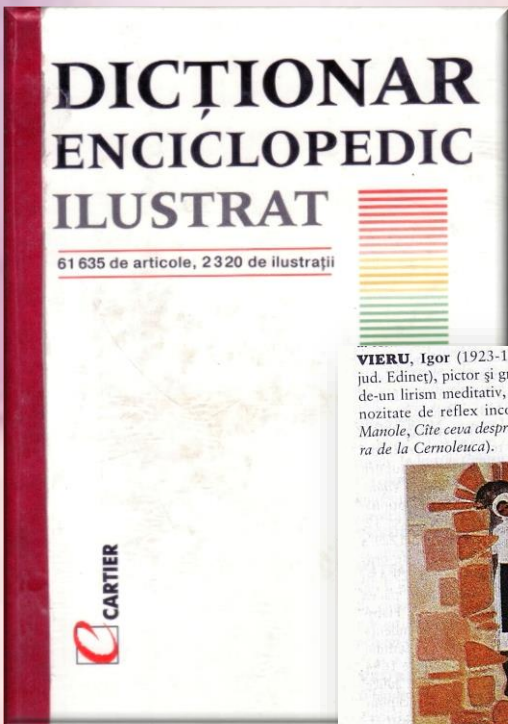
VIERU Igor
 (23 decembrie 1923, Cernoleuca, Dondușeni - 24 mai 1988, Chișinău)
 Pictor. Maestru Emerit în artă din RSSM.

Apține generației de mijloc a pictorilor moldoveni, care puneau bazele unor tendințe noi, moderne în pictura moldovenească, adică o viziune artistică înnoită asupra lumii, corespunzătoare realității contemporane. Aceste

Vieru, Igor
 (23.12.1923, Cernoleuca, Basarabia - 24.05.1988, Chișinău)
 Pictor. A absolvit Școala de Arte Plastice la Chișinău și Școala Pedagogică la Călărași. A fost învățător și profesor de franceză. Director al Muzeului de Arte Plastice din Chișinău. Este considerat, alături de Mihai Greuc și Valentina Rusu-Ciobanu, unul dintre fondatorii școlii de pictură a Moldovei din a doua parte a veacului XX. Lucrări:

И. Виеру. «Ките чева деспре оамень ши апе», 1982. Музеул де Стат де арте пластиче дин РССМ

VIERU, Igor (1923-1988; n. Cernoleuca, jud. Edinet), pictor și grafician român. Pînze de-un lirism meditativ, scaldate într-o luminozitate de reflex inconfundabil (*Meșterul Manole, Cite ceva despre oameni și ape, Moara de la Cernoleuca*).

Igor Vieru, *Meșterul Manole*

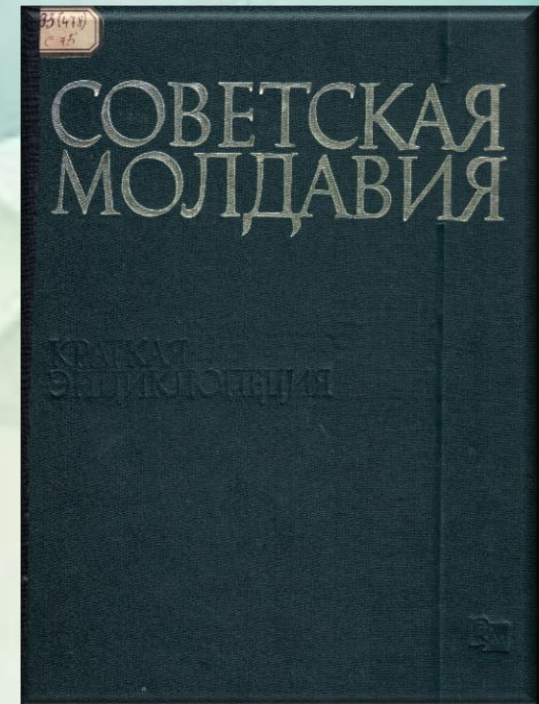
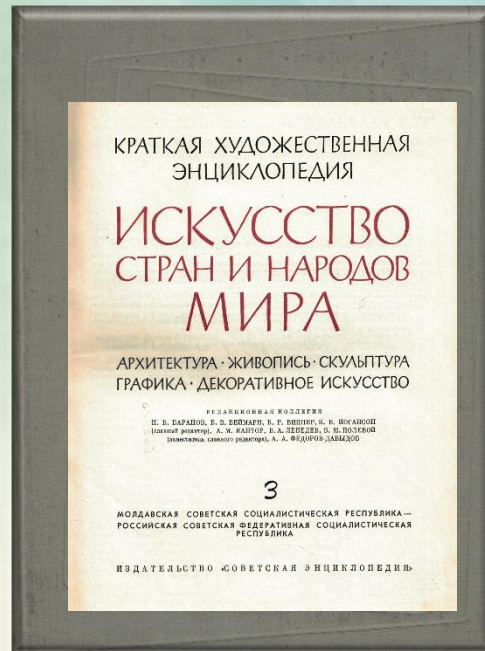

Cernoleuca a dat culturii naționale din Moldova un reputat reprezentant al artei plastice, pe **Igor Vieru** (1923 - 1988), pictor și grafician, maestru emerit al artei. Mihail Vasilache, fostul învățător al plasticianului, preciza că Igor din copilărie și-a demonstrat înzestrarea naturală excepțională. A început să se afirme ca artist plastic fiind încă elev al școlii primare din satul natal. În

Igor Vieru

vara a. 1941, cu încă doi colegi din Cernoleuca, pleacă în România, oprindu-se la Pitești. În cursul a trei ani (1941-1944), pentru a-și câștiga existența, acești tineri au zugrăvit în județul Dimbovița 5 biserici. Concomitent, I. Vieru, urmează la fără frecvență cursurile Liceului din Pitești. A revenit la Cernoleuca în 1944. După absolvirea Școlii de arte plastice, a lucrat ca pedagog în localitatea natală. S-a afirmat ca pictor prin compoziția "Ion Creangă ascultă basmurile unui țăran", tablourile tematice inspirate din realitatea baștinei - "Primăvara", "Semănatul de toamnă", "Miez de vară", "Peisaj de la nord", "Griji de primăvară" ș. a. Pe parcursul activității sale de creație Igor Vieru îi zugrăvea adesea pe consătenii săi

„Sintetizând opera maestrului Igor Vieru, constatăm că ea ne ajută să depistăm nucleul sufletului neamului nostru. Fie un colț al naturii, un chip uman, o trăsătură a feței, o mișcare a corpului, o culoare, un obiect, toate acestea însumează caracteristicile culturii poporului nostru. Artistul descoperă frumosul în înfățișerile universului intim, în existența oamenilor obișnuiți, în peisajele locurilor familiale.”

Sofia Bobernagă, critic de artă

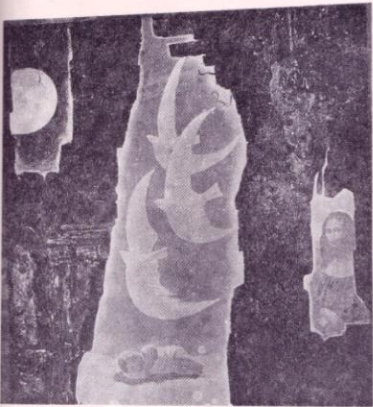
ÎN PUBLICAȚII PERIODICE

Ын фаца формулелор де вешничие

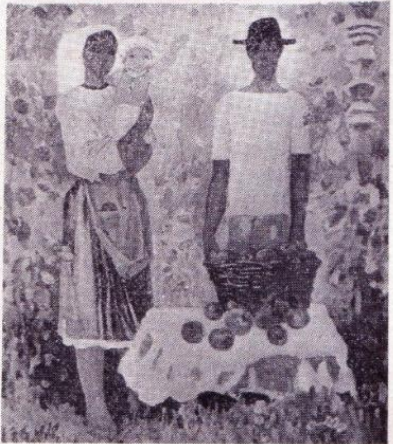
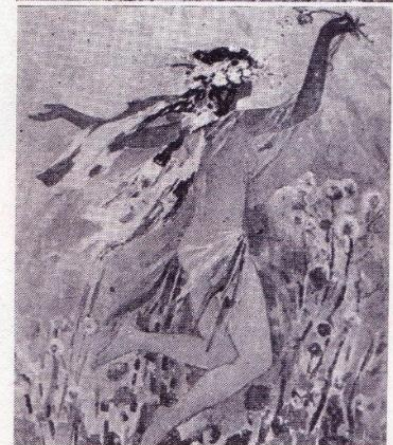
Куноскутэ ши апречиятэ де кэтре публикуд спектактор дин царэ ши де песте хотаре (Франца, Чехословакия, Канада, Аустрия, Белжия, Югославия, РДЖ ш. а.), опера пикторулуй Игор Виеру, маестру емерит ын арте дин републикэ, лауреат ал Премииулуй де Стат ал РССМ, а девенит демулт ун объект де реферинце ши анализе ампле, конституинду-се, тогодатэ, ши ка

пикторулуй Ынтр'о проблематика експрессионистиче

нистру
12 * 1983

Анотимпурале тинерецей (триптик)

Деспре графика луй Игор Виеру

Есте греу де делимитат периоада терар. Унеорь е невое ши де астрфел кьнд Игор Виеру а ынчепут сэ про-десус ани че Ын деск ын ынч каре де аутоага мул каре туре граф ши апрера, ла

нистру
12 * 1973

Месаж ши армоние

Де мулте орь опера артистулуй е идентификэ ку биография луй. Ынца пикторулуй Игор Виеру, маестру емерит ал арте дин РССМ, лауреат ал Премииулуй републикан де Стат ын домениул артелор пластиче пе анул 1976 пентру опереле «Реколтаря», «Грижэ де примэварэ», «Баладе деспре пэмьнт» ши «Ноавте де юлие», есте карактеристика ын ачест сенс.

Пьнэ а се ынскрие ла Шкоала де арте пластиче дин Кишинэу, унде ла-авут ка професор ши ындрумэтор пе регретатул Р. Габриков, Игор Виеру а паркурэ о кале пьнэ де фрэмьнтэрь, дар каре ла-а адус, ын мод сигур, пе фэгашул експлорэрий пиктурий, ал пэтрулдерий ын адьнкул тайнелор ей.

класиче. С'ар пути афирма фьнэ ануме пе база оперей луй гьтэ а крескут ши с'а матуризул Игор Виеру, креация скр ориентьнду-л пе артист спре иле артеи популаре, имп пиктурий луй дисциплина ши ре, феринд-о де алукеарь ш Таблоуриле каре урмазэ — цэтурэ», «Бэдица Василэ е лу те», «Мощ Никифор Коцкару де асемена, инспирате дин Крянгэ. Спре регрет, еле ау стадиул унор проекте ши пьнэ май ревенит ла еле. Ку тоа лукрэриле денотэ о ынцелей фунда а текстулуй, а месаж чьнл че-л дечине.

Поринд де ла субъектеле сьжерате де скрйриле луй Ио Игор Виеру ва трага ын курьтика сочиале дин реалитата д де азэ а републичий ноастрэ лоуриле «Ымпэририя пэмьнт «Ыванте де раскоала» аутор евеинментеле каре ау авут локрэ пе пэмьнтул ностру. «Ы раскоала», прин архитектурноцинала, де контур унор трэс фишиторий але креацийей пь ши ануме: лаконизмул форме

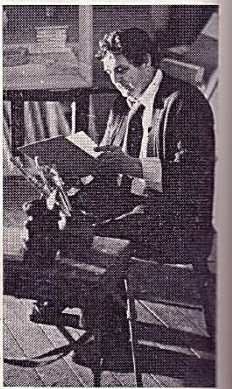
нистру
12 * 1977

Ефлувий де метафоре ши емоций артистиче

Не-ам обиншут демулт, ка ла фиокаре експозицие, де ормье парактер тематик ар фи, со кэутам ку привиреле лукрэриле пикторулуй Игор Виеру, маестру емерит ын арте дин републикэ, лауреат ал Премииулуй де Стат дин РССМ. Са де кэутам ши, идентификайте даторитэ аерулуй лор апарте, сау, кум а спусе поетула Гринуорэ Виеру ын ку-принсул унор пьнэриле ноаший деспре арте луй, даторитэ ачелуй чеа «череск, чеа ка о арбэ верде де-какс», со не букурэм адьнк. Ши, дупэ че паркурэем кьнтре спатиул експозиционал, ревиня нумэйдентэ ла пьнэме пикторулуй, мобилэши де тькьнду ка алово, контемпльанду-ле, не аштаня, адементитаре ши рефлэктаре ын ачеш мьсура, кьмпеле унуй диалог интим ши апропе ку есенцие артеи луй. Де о форма лирика ши адемеа, пиктурале луй Игор Виеру транспарэ ынтогьнду ши фаца синекдотулуй ымбьотаре ын нумэи прин имажиниле че ыншито: миникэторе прин симболуриле монументале, лукрэриле ачестуй пиктор те трансфэре, кьнтрул фел деликат, пе кьобсерватэ, дин адуя сензаций, фашьнаций де ла ынчепут ынтр'ун тарым ал спиритулуй мобилэзэ актив де проблемэе мьреу ачутале, асура изора ел се адеме лекьутем.

Симплицитэ ши профунимия таблоурилул луй Игор Виеру — ачесте нальчэ де реферинца спре каре тинэе ормиче креатор прекунат сэ фьнэ о опера де реистенэ валорня — ынь ау обьадия лэпо кьн творимэе де дебьт, принтре каре ачестуй де композиция «Ион Крянго асукато бьсмурйиле унуй шран». Трэсктура ремаркята есте ку

нистру
12 * 1983

ПЕ УРМЕЛЕ КТИТОРУЛУЙ

...Де солистику, кынд зыуа ынчепе а рекмыштыга, с'ар фи куванит с'а-й потоним наса ку флоры, с'арботориу-а пентру кампаниа зырыстей де 66 де аны, с'а-й урам ной пынзе ши ной букурый — итэ ынэз ка флориде иностре ку алтэ наса, ч'а ч'имитрулуй дин Чернолука... Игор Вьеру, испаниид мучениция са де ла ора де тоака де дупа киноиде, кынд расуфлетул и се суб-цид ка абурд пе флоре ши боада ыл киноа несоменшту, с'а калторит динтре ной, финиш-й телуриис стабилитуде-се — куминте прекум а

калекат де яриэ, с'о батэторим ын лумина де чаро фечоаро кероруша спре Чернолука, с'о не адуцем аминте, доч, де Игор Вьеру фато ын фато ку таблауриле сале мустинд бузвонити ши омиение, кындкышынду-не суфлетул. Чинистинду-не ынминташый, де чинистим пе ной ыншиде.

— Мастре, ам ынчепе демуат ка Чернолука. Во есте прекум Макоздо ын скриериле луй Маркес. Ватра с'а ынзодат ын пынзе, с'а архииди-менционат, обинанда ынларе де символ. Ам ин-прессия ка ачастэ пинакотенэ ын миниатуре, етате-теле касей марь, есте, ын ексклузи-спирацие локала. Нар фи май позичем перетеле ку аминтары? исишть...

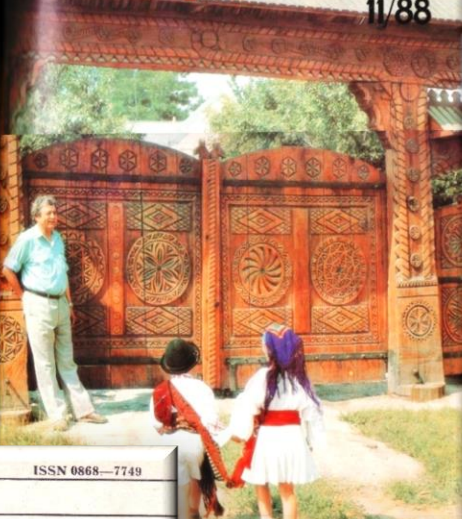
...та се не фишь кэзэуэа принтре аче-бланде, спре кэре ылд ынне с'о-ц-ниш, принтре холде ши степяре ка-а погоры...

...аколо ши орну танд иетрицелде пофти ла ку флоре...

ISSN 0132-6635

МОЛДОВА

11/88

ISSN 0868-7749

IGOR VIERU (1923-1988): OMUL ȘI OPERA

Gheorghe Vrabie

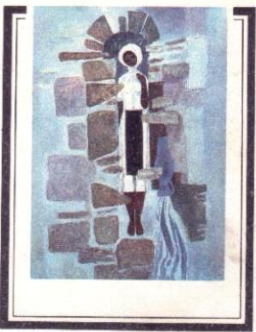
O dată cu dispariția imperiului sovietic se impune o analiză și o reevaluare a operelor de artă create în condițiile regimului totalitar comunist. În perioada ce a urmat celui de al doilea război mondial și artiștii autohtoni din Basarabia devin ostateci ai regimului de ocupație. Aceiași dintre ei care au făcut studii profesioniste fie în Țară, fie în Occident au fost „reeducați” în Școala republicană de arte plastice din Chișinău. Regimul comunist totalitar, ca orice alt regim dictatorial, a ținut să facă și în domeniul artelor plastice un fel de *tabula rasa*, considerând că adevărata istorie a culturii și civilizației a început odată cu instaurarea sa la putere. Promotorii acestei ideologii au tăiat cu brutalitate orice contact al intelectualilor români bășinași cu mediile românești din dreapta Prutului și, în genere, cu tradițiile culturale istorice. Persoanele nonconformiste au fost deportate sau anihilate, populația supusă rusificării și asimilării forțate... În rezultatul acestei politici de genocid fizic și spiritual, Moldova înregistra în cadrul ex-U.R.S.S. cel mai scăzut număr de specialiști cu studii superioare la mia de locuitori. În aceste împrejurări a activat și maestrul Igor Vieru.

Trebuie menționat, de la bun început, că în timpul vieții operele și activitatea sa de creație, în comparație cu ale altor autori importanți, au beneficiat de publicitate și de atenția criticilor de artă. În 1982, la Editura „Literatura artistică” din Chișinău apare o mică monografie despre creația lui I. Vieru, semnată de S. Bobernașu. Consultând corespondența din adolescență a artistului, L. Purice a publicat câteva eseuri în care sunt scoase în evidență semnificațiile etice, filozofice și estetice ale operei sale, prezentând într-o lumină nouă personalitatea artistului.

5 905

Игор ВИЕРУ. In memoriam. "Dziennik"

5 905

ISSN 0868-7749

Sud-Est ARTĂ, CULTURĂ CIVILIZAȚIE

92-3(9)

Igor VIERU: SCRISOARE FIULUI

Autoportret

Nu o să găsiți în rîndurile de mai jos, spicuite din una dintre scrisorile distinsului artist Igor Vieru către fiul său, învățăminte și precep-te. Artistul își împărtășește niște impresii de la țară ca unui bun și vechi prieten. Dorind să-i transmită starea sa, plasticianul o face prin unicul limbaj pe care îl posedă — cel artistic. Notațiile acestea fugare evocă o adevărată și triburătoare navelă, cu imagini adesea pline de sursuzii. Veți cunoaște și pe această cale un om și un artist de o remarcabilă sensibilitate. Îi mulțumim domnului Roland Vieru pentru amabilitatea de a ne fi pus la dispoziție acest răvăș evocator, scris cu caractere latine în anul 1968. C.C.

(...) Din autobuz — repede la plajă, iau un taxi pînă la Băli, de aici trenul spre Ocnîța, plin cu saci, desage, găini, țărani, porci, ici-colo și cite o cravată, pînă la Donduzeni, apoi autobuz pînă la Ocnîța, altul pînă la Parcovă și ajung numai bine la ora trei, ca la ora patru să luăm cu Clava (sora artistului — nota red.) autobuz înapoi spre Otaci și Cernoteuca.

A fost o zi de acelea cum numai o dată în an descoperi. După o ploaie de primăvară, un aer făcut parcă doar ca să-l respiri; un soare nemiscat rotindu-se în jurul său, ca un disc, spre asfințit. Primăvara, în miezul ei, cu toate albinele din florile de măr și de pe bănușii pășădilor din pașeți. În fine, o zi dintre acelea pe care le-am descoperit la Sudarca, cînd i-am vizitat pe bunici la spital — îți minte? Natura părea în-cremenită și numai forțată de gize și albine. Primăvara poza

13 947 83
R 034

destin românesc

REVISTA
DE
ISTORIE ȘI
CULTURĂ

1 / 1996
An III Nr.9

CHIȘINĂU
BUCUREȘTI

R 050
B36 ISSN 0868 - 8028

BASARABIA

PUBLICAȚIE LITERARĂ ȘI SOCIAL-POLITICĂ

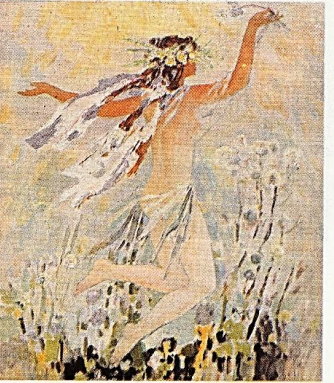
Emil Cioran
Nicolai Costenco
Valentin Roșca
Mihail Gh. Cibotaru
Spiridon Vangheli
Gheorghe Barbarov
Lucia Purice
Alexandru Cerbul
Alexandru Usatic
Vauvenargues

11-12
1993

Albert Camus
Heinrich Heine
Gheorghe Cunescu
Constantin Ciopraga
Leonid Șeptichi
Jordan Datcu
Vasile Iuțcan
Ion Negoitescu
Ion Cirlan
Gheorghe Urschi

Galeria revistei noastre

Drăgaica

IGOR VIERU (1923-1988)

— Cine oare poate defini mirosul piinii, gustul piinii? Piinea n-are miros, n-are gust, fiindcă are toate mirosurile și toate aromicele.

Piinea miroasă e piinea, piinea are gustul piinii — nu găsim altă explicație. La fel când privim, și zicem, un căuș, de apă sau un bidar din bătrâni. Pe lângă aceea că știm ce știm ca valoare muzicală, mai avem și o inexplicabilă emoție, chiar atunci când căușul nu-ți dăci căuș, bidarul — bidar, furca de tors — furcă, chiuță, zolnic, suveică, copăiță, paporniași, putinele etc. etc. Căci ele sînt mai mult decât ceea ce sînt. Sînt și nispe cuvinte de dor.

Întrebați poezia și scriitorii, ei știu ce-i dorul de cuvinte. (Igor VIERU, rînduri din confesiunea "Gînduri în pragul casei").

REVISTA DE CULTURĂ ȘI CREATIE LITERARĂ A TINERETI GENERAȚII

Clipa

siderală

Serie nouă: Anul XI, nr. 5, 2006

AURICA BORZIN
„Cunosc două locuri din care oamenii evadează: papaia și Republica Moldova.”

DAN NICU
„În secolul al XX-lea ne-a demonstrat că de puțin poate vorbii o viață de om.”

AURELIA COJOCARU
„Sunt o țară în călătoria lumii. O țară a emulației, a magiei din carnea mea.”

OLGA ANGHELICI
„Așa că, alături de creșterea mișcărilor și a impresiilor, este o compunere într-o nouă față de viață.”

Igor VIERU – o lume cu ochi de copil

(1923-1988)

MIHAELA IORDĂCHESCU

Picturile lui Igor Vieru au ceva din baladele și doinele noastre. Ele miroase a busuioc și brazda primăvărată, afirmă Grigore Vieru.

Viitorul pictor vede lumina zilei la 23 decembrie 1923 în satul Cernoleuca, Dondușeni. Tatăl, Dumitru, pe lângă multe alte meserii, mai avea și pasiunea desenului, iar mama, Ana, era îndrăgostită de arta populară și de frumos. Așadar, Igor Vieru a luat de la părinți talent și suflet pentru pânze și culori.

Absolvește școala primară și se înscrie la gimnaziul din satul vecin, Climăuți. Greutățile victii însă îl împun să-și întrerupă învățătura și, la îndemnul a doi căsătoriți, pleacă în România, muncește în mai multe locuri, indelectnicirea de bază rămânându-i totuși arta plastică. Lucrează în Atelierul de Icoane „Nicolae Grigorescu” din Slobozia-Argeș, concomitent frecven-

torii satului (1966), conturează *Fericea lui Ion* (1967), *Nucarii* (1967), se înfrățeste cu tabloul *Sărbătoare la Cernoleuca* (1968) și cu *Vremea logodnelor* (1970), are *Grija de Primăvară* (1975)...

După o boală chinuitoare și îndelungată, la 24 mai 1988 Igor Vieru pleacă în lumea celor fără de dor. Este înmormântat la Cernoleuca.

Creția lui Igor Vieru, personalitate marcantă a artelor plastice din Republica Moldova din a doua jumătate a secolului XX, relevă cu plenitudine orientările estetice stilistice caracteristice școlii naționale de pictură din perioada nominalizată. În pictura și grafica acestui plastician s-au reliefat în mod pregnant conceptul despre lume și frumos, aspirațiile artistice ale epocii, atitudinea față de tradiție și inovație ca fundament definitoriu al evoluției branșei respective în timp.

IGOR VIERU

O impresie a mea foarte puternică a fost o întâlnire (în vara lui 1987. — Red.) cu un bun pămintean al nostru, cu un mare pictor, Igor Vieru, acolo, la Cernoleuca... M-a invitat la casa lui să-mi arate niște pânze noi. Un perete întreg cu pictură, o poezie, o lume întreagă. Dacă ar fi depins de mine, nu fi luat peretele celă, l-aș fi mutat la Chișinău așa pe de-a întregul, fără a încerca să mai schimb ceva, pentru că la noi când începi a schimba ceva spre bine, te pomenesci că schimbi spre rău. Stînd în fața acelei pereți miraculoși, mă întrebam cum se face că iată și pictura, și omnia, și talentul, și cetățenia — toate se îmbină, toate se varsă într-o totală armonie.

Iată un tablou — o capră culcând într-un ocol. Igor Vieru, cășătorit cu o horoditeancă, a trăit desul în satul meu de basină, a trecut prin multe. Scrieri i-au fost deportați. A rămas cu soția, dar li s-a luat casa, li s-a luat totul, pînă că și capra care era singura lor avere. S-a dus în raion să ceră să li se întoarcă înapoi capra. "Fără capră, eu ce-mi lărnesc copilul? Și când am adus-o înapoi și am pus-o în ocol, și ea, sîrmina, ostentă, s-a culcat, am luat pensula și am pictat-o". Și apure tabloul "Capra în ocol".

O sîmedenie de lucrări frumoase. Ultimul tablou — o femeie, o lărnă în roșu, care frămîntă aluatul într-o covată. E tînără, e frumoasă, e vișoasă, îngîndurată, și mă chinuie gîndul că o cunosc, și nu îndrăznesc să-i rostesc numele în gînd. Știu bine că o cheamă Moldova.

Ion DRUȚĂ

Spiridon VANGHELI
PICTORUL, POETUL

A fost un om nemaipomenit de frumos, un copil al naturii și un rege al aduna oamenilor în jurul său cum îi adună izvorul, cum îi adună poiana.

Odată am fost la o întîlnire împreună cu el într-un sat din preajma Chișinău. Întîlnirea care a avut loc la școala o tin minte și azi. Mai ales era acolo un băiețel ne dădea de furcă la amindoi: pe mine mă băga în pictură, pe Igor în literatură. urma îl întreabă:

- E greu să te faci poet?
- Meșterșugul de poet îl poți deprinde, - i-a răspuns pictorul, - dar nu acela e care face rime. *Poezia e în sufletul omului*. Dacă un sofer vede că a rîsărit peste mașină o floare în mijlocul drumului și el o înconjoară cu mașina, omul acesta e poet.

Sala aplaudă. Igor Vieru a știu să răspundă înțelept la o întrebare unde se înțelege și unii scriitori. Principalul însă le-a dat celor din sală șansa să fie și ei poeți. Și ce aplaudă așa. Din satul acela am ieșit tîrziu: de după deal răsărea cormăna. Deodată, Igor oprește mașina și îmi spune:

- Știi ce? Haidem pe jos!
- Soferul s-a uitat lung la noi, dar n-a avut încotro: ne-a lăsat în drum și s-a dus la deșertul la Chișinău.

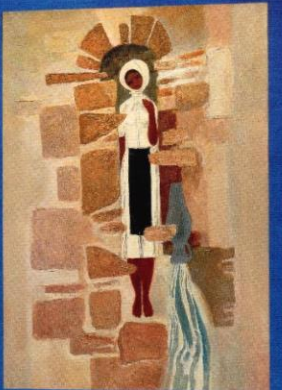
Cine ar trebui să cunoască mai bine geniul etnicității noastre dacă nu noi? Igor Vieru

prin expresivitatea structurilor și cromatica inedită, prin simplitatea și profunzimea ideilor abordate. *Primăvara, Sărmașutul, Noaptea de iuliu, În comediu, Recoltarea, Plonie artificială, În doi, Schimbul de noaptea, tripticurile Solărie despre pădure, Fericea lui Ion, Intrina cântă, Cătorii satului, Anotimpurile timporești* — scaldate de lumina întoarcă a creațiilor, alungălate de fluizi culorilor, aceste și multe alte opere dezvăluie un suflet de artist care a reușit să descopere și să poetizeze, să înalțească ceea ce a fost atîna de inimă sa. Tablourile ce înfățișează scene de muncă colectivă nu sunt altceva decît ode cântate plămîniului nostru și oamenilor care lucrează acest pămînt.

Alături de însoțitorii sale

Câte ceva despre ape și cai

„Ei a călătat să ne întoarcă sufletul acasă.”

Spiridon Vangheli

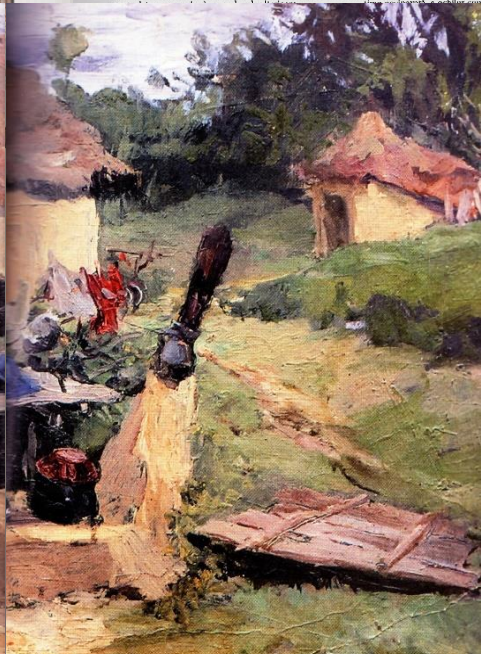
Igor VIERU: SLOBOD ȘI CÎT MAI ȘTĂPÎN...

Igor VIERU s-a născut la 20 decembrie 1923 în satul Cerneasa, Dandaciul. În 1994 își face studiile la gimnaziul din Cluj-Napoca, fiind alături de pictori români în Școala de Arte, unde a început cartonașii și un atelier de desen. „Nicolae Grigorescu”. La doar 19 ani a participat la decorarea Bisericii „Sfântul Dumitru” din Iași. În 1951, în vîrstă de 28 de ani, a plecat în țară și a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1952 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1953 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1954 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1955 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1956 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1957 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1958 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1959 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1960 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1961 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1962 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1963 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1964 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1965 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1966 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1967 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1968 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1969 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1970 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1971 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1972 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1973 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1974 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1975 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1976 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1977 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1978 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1979 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1980 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1981 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1982 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1983 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1984 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1985 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1986 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1987 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1988 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1989 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1990 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1991 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1992 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1993 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1994 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1995 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1996 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1997 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1998 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 1999 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 2000 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 2001 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 2002 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 2003 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 2004 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 2005 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 2006 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 2007 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 2008 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 2009 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 2010 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 2011 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 2012 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 2013 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 2014 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 2015 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 2016 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 2017 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 2018 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 2019 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 2020 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 2021 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 2022 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 2023 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași. În 2024 a lucrat la fabrica de țesături „19 Decembrie 1917” din Iași.

Cuptoraș. 1948.
Ulei pe carton. 49x70 cm.

Barbu Lăutaru. 1970.
Ulei pe pânză. 121x92 cm.

Ilustrație la povestirea Vasile Porojan de V. Alecsandri. 1987.
Hârtie, acuarela.

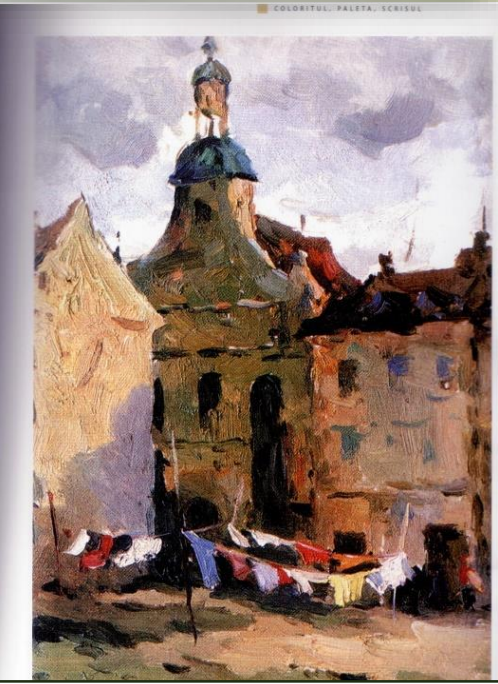
Palanga. Bărci. 1953.
Ulei pe carton. 16x24,5 cm.

cea pentru cea mai mare și mai importantă expoziție personală, de care însă nu a putut să se bucure. În ultimul Autoportret (1987), ce a rămas neterminat, artistul apare cu o față supțiră de chin, cu ochii orbiti de durere uitându-se înălță la noi. Zămintă din tuse scadute, din „supravoltare” exasperată a înălțărilor cromatice de albastru și roșu, cenușă și negru, autoportretul exprimă o suferință ajunsă la limita suportabilului.

Moartea l-a împiedicat să desăvârșască ceea ce lumina interioară par a-i fi relevant. A trecut în lumea umbrelor la 24 mai 1988. Nu i-au ajuns doar câteva zile pînă la vernisaj. La dorința lui, a fost înmormîntat la Cerneoluea și petrecut pe ultimul drum cu doine, române și hore.

Valentina CANAȘINA,
Jurnalist

Valentina CANAȘINA,
s-a născut la 18 octombrie
1984, în orașul Băli. A absolvit
Universitatea de Stat „Alecu
Russo” Facultatea de Filologie și
școala de muzică „G. Florescu” din
orașul natal. A debutat în revista
social-politică, internațională
«PRESIDENT», unde și accează în
calitate de redactor literar.

Riga. 1953.
Ulei pe pânză. 47x32 cm.

ÎN FILME DOCUMENTARE

Casa Mare. Igor Vieru: [emisiune televizată]. Chișinău, 1988.

IGOR VIERU, Telefilm-Chișinău, 1984.

Igor Vieru: [film documentar] / aut. de scenariu I. Vatamanu ; regia: V. Vidrașco ; operator: V. Ustinski ; redactor: B. Musteață. – Chișinău: Telefilm, 1984.

<https://www.google.com/search?q=filme+documentare+ui+igor+vieru&rlz>

https://www.facebook.com/watch/live/?ref=watch_permalink&v=777336059338047

https://www.youtube.com/watch?v=3hfBs_gi9S4

IGOR VIERU: opt portrete și un album

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

1. *Igor Vieru*. Chișinău: ARC, 2004. 95 p. ISBN 978-9975-61-096-4.
2. *Igor Vieru* : Biobibliografie. Chișinău: Biblioteca Națională a Republicii Moldova, 2003. 126 p.
3. PURICE Lucia. *Pasăre în alertă*. Chișinău: Editura Uniunii Scriitorilor, 1998. 160 p. ISBN 9975-68-010-0.
4. SPÂNU Constantin. *Imagine și mit: Convergențe semiotice și axiologice în creația lui Igor Vieru*. Chișinău: Editura Cartea Moldovei, 2004. 88 p. ISBN 9975-60-163-4.
5. *И. Виеру. Праздничные цветы. Добрый хозяин земли*. Москва: Советский художник, 1975. 32 p.

RESURSE ELECTRONICE

- Colecția Bibliotecii Științifice USARB – <http://primo.libuniv.md/>;
- [https://www.facebook.com/watch/live/?ref=watch_permalink&v=777336059338047](https://www.facebook.com/watch/live/?ref=watch_permalink&v=777336059338047;);
- [https://www.google.com/search?q=filme+documentare+lui+igor+vieru&rlz](https://www.google.com/search?q=filme+documentare+lui+igor+vieru&rlz;);
- https://www.youtube.com/watch?v=3hfBs_gi9S4;

Realizatori:
Angela HĂBĂȘESCU, șefă birou,
Valentina VACARCIUC, bibliotecară,
Coordonator:
Valentina TOPALO, bibliotecară principală,
Biblioteca Științifică a USARB
Editare video:
Tatiana POGREBNEAC, bibliotecară